

"พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต"

พระปรมาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิปัสสนาธุระ

วัดป่าสุทธาวาส อ.เมือง จ.สกลนคร

ประวัติพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต

ท่านกำเนิดในสกุลแก่นแก้ว บิดาชื่อน้ำคำด้วง มารดาชื่อ จันทร์ เกิดเมื่อวันพฤหัสบดี เดือนยี่ ปีมะแม ตรงกับวันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๔๑๓

เมื่อท่านอายุได้ ๑๕ ปี ได้บรรพชาเป็นสามเณร ศึกษา หาคำความรู้ ทางพระศาสนา มีสวดมนต์ และ พระสูตรต่าง ๆ ในสำนักบรรพชาจารย์ และเมื่อท่านอายุได้ ๑๗ ปี ได้ลาสิกขาออกไปช่วยงานบิดามารดา

ครั้นอายุได้ ๒๒ ปี ท่านอำลาบิดามารดาขอบวช และได้รับอุปสมบทกรรมเป็นภิกษุภาวะในพระพุทธศาสนา เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๓๖ พระอุปัชฌายะ ชนนานาม มคร ให้ว่า ภูริทัตโต เสรีจ อุปสมบทกรรมแล้ว ได้กลับมาสำนักศึกษาวิปัสสนาธุระ กับพระอาจารย์เสาร์ กนตสีลเถระ ณ วัดเลียบ ต่อไป

เมื่อแรกอุปสมบท หลวงปู่มั่น ฟานักอยู่วัดเลียบ เมืองอุบล เป็นปกติ ออกไปอาศัยอยู่วัดบูรพาราม เมืองอุบลบ้าง เป็นครั้งคราว ในระหว่างนั้น ได้ศึกษาข้อปฏิบัติเบื้องต้น อันเป็นส่วนแห่งพระวินัยคือ อาจารย์ ความประพฤติมารยาท อจาริยวัตร และอุปัชฌายวัตร ปฏิบัติได้เรียบร้อยดี จนเป็นที่ไว้วางใจของพระอุปัชฌายาจารย์ และได้ศึกษาข้อปฏิบัติอบรมจิตใจ คือ เติมนั่งสมาธิ สมาทาน รูดังควัตร ต่าง ๆ

ในสมัยต่อมา ได้แสวงหาวิเวก บำเพ็ญสมณธรรมในที่ต่าง ๆ ทำการอบรมสั่งสอน สมถวิปัสสนา แก่สหธรรมิก และอุบาสก อุบาสิกา ต่อไป มีผู้เลื่อมใสพอใจปฏิบัติมากขึ้น โดยลำดับ มีศิษยานุศิษย์แพร่หลาย กระจายทั่วภาคอีสาน ในวัยชรา นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๔ เป็นต้นมา

ตลอดเวลา ๘ ปี ในวัยชรานี้ ท่านได้เอาธุระ อบรมสั่งสอน ศิษยานุศิษย์ทางสมถวิปัสสนาเป็นอันมาก ได้มีการเทศนาอบรมจิตใจศิษยานุศิษย์เป็นประจำวัน ศิษย์ผู้ใกล้ชิด ได้บันทึกกรรมเทศนาของท่านไว้ และได้รวบรวมพิมพ์ขึ้นเผยแพร่ แล้วให้ชื่อว่า มุตโตทัย

ครั้นมาถึงปี พ.ศ. ๒๔๙๒ ซึ่งเป็นปีที่ท่านมีอายุย่างขึ้น ๘๐ ปี ท่านเริ่มอาพาธเป็นไข้ และเมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๒ ท่านก็ถึงแก่มรณภาพด้วยอาการสงบ เมื่อเวลา ๐๒.๒๓ น. ของวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน สิริชณมายุของท่านอาจารย์ ได้ ๗๙ ปี ๙ เดือน ๒๑ วัน รวม ๕๖ พรรษา

ปฏิปทาพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต

" ได้สมบัติทั้งปวงไม่ประเสริฐเท่าได้ตน

เพราะตัวตนเป็นที่เกิดแห่งสมบัติทั้งปวง "

วาทีธรรมพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต

พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตมหาเถระ เป็นพระเถระอาจารย์ที่ได้รับยกย่องนับว่าเป็นพระบูรพาจารย์ใหญ่แห่งกองทัพธรรม พระกรรมฐานในประเทศไทย ท่านพระอาจารย์ มั่นได้บำเพ็ญความเพียรในชั้นเอกอุ จนบรรลุถึงธรรมชั้นสูงสุด ภูตงควัตรที่ พระอาจารย์มั่นถือปฏิบัติเป็นอาจิณ ประกอบด้วย

บั้งสุกุกังคภูตงค คือ ถือนุ่งห่มผ้าบังสุกุล นับตั้งแต่วันอุปสมบทตราบกระทั้ง้วยชรา จึงได้ผ่อนใช้คหบดีจิวร บ้างเพื่ออนุเคราะห์แก่ผู้ศรัทธานำมาถวาย

บิณฑปาดิกังคภูตงค คือ ถือกษิกษาจรวตรเที่ยวบิณฑปาดมาฉันเป็นนิตย แม้อาพารไปในละแวกบ้านไม่ได้ ก็บิณฑปาดบนโรงฉัน จนกระทั่งอาพารลูกไม่ได้ในปัจฉิมสมัยจึงงดบิณฑปาด

เอกะปัตติกังคภูตงค คือ ถือฉันใน บาตร ใช้ภาชนะใบเดียวเป็นนิตย จนกระทั่งถึงสมัยอาพารหนักในปัจฉิม สมัยจึงงด

เอกาสะนิกังคภูตงค คือ ถือฉันเดียวเป็นนิตยตลอดมา แม้อาการอาพารหนักในปัจฉิมสมัยก็ได้เลิกละ

พระอาจารย์เทศก์ เทศรังสี

วัดถ้ำขาม อ. พรหมานิคม จ. สกลนคร

ท่านเป็นพระที่มุ่งศึกษาหลักธรรมะจากครูบาอาจารย์ คือ พระอาจารย์มั่น ซึ่งถือ พระอาจารย์เทศก์ เป็นธรรมทายาทของท่าน จากการที่พระอาจารย์เทศก์ เป็นที่ยอมรับในฐานะที่เป็นพระเถระผู้ใหญ่ในสายพระป่า สายธรรมยุติกนิกาย วิปัสสนากรรมฐาน ว่าเป็นคล้าย **“พี่ชายใหญ่ของวงศ์ตระกูล”**

ประวัติพระอาจารย์เทศก์ เทศรังสี

หลวงปู่ นามเดิม เทศก์ เรี่ยวแรง เป็นบุตรของ นายอุส่าห์ และ นางครั่ง เรี่ยวแรง หลวงปู่เกิดวันเสาร์ ที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2445 ตรงกับแรม 4 ค่ำ เดือน 5 ปีชวด

หลวงปู่ได้บรรพชาในปี พ.ศ. 2459 ท่านได้อยู่ปฏิบัติอุปัฏฐากหลวงปู่สิงห์ ชันตยาโคโม โดยมีพระอาจารย์ลุยเป็นพระอุปัชฌาย์ และได้อุปสมบทเมื่อ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2466 โดยมีพระมหารัตน์ วัชรูปาโล เป็นพระอุปัชฌาย์ พระมหาปิ่น ปัญญาพโล เป็นพระกรรมวาจาจารย์และปี พ.ศ. 2466 เมื่อออกพรรษาแล้ว ได้ติดตามพระอาจารย์สิงห์ ชันตยาโคโม และพระมหาปิ่น ปัญญาพโล ออกธุดงค์ไปกราบนมัสการพระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ และพระอาจารย์เสาร์ กนตสีลเถระ ต่อจากนั้นก็ ได้จาริกไปจังหวัดต่าง ๆ เพื่ออบรมพระเถระ อุบาสกและอุบาสิกาอย่างเต็มกำลังความสามารถ เผยแผ่ธรรมะทางจังหวัดต่างๆ

และได้ถึงแก่กรรมด้วยอาการสงบ เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2537 ณ. สิริรวมอายุได้ 92 ปี 7 เดือน 21 วัน พรรษา 71 และอัฐิฝังอังคารได้แปรเปลี่ยนเป็นพระธาตุหรืออัฐิธาตุ ท่าน ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะชั้นราชที่ พระราชนิโรธรังสีคัมภีรปัญญาวิศิษฎ์

ปฏิปทาพระอาจารย์เทศก์

“...เป็นผู้มีความอดทน มีความเพียร และกตัญญูเป็นอย่างยิ่ง...”

โถกธรรม

“...โลกคือจิตของเรา มาหลอกลวงให้หลงในสิ่งต่างๆ ว่าเป็นจริงเป็นจัง แต่แล้วสิ่งเหล่านั้น เป็นเพียงมายาเท่านั้น เกิดมาแล้วก็สลายแตกดับไป เป็นธรรมดาของมัน โลกอันนี้ มันหากเป็นอย่างนั้น อย่าถือว่าเป็นของเรา ถือเอาไม่ได้อะไร ไม่ถือก็ไม่ได้อะไร ปล่อยวางเสียให้เป็นของโลกอยู่ตามเดิม และท่านยึดหลักคำสอน และการปฏิบัติเป็นแนวทางสำคัญ...”

พระอาจารย์หลุย จันทสาโร

วัดป่าสุทธาวาส อ. เมือง จ. สกลนคร

หลวงปู่หลุย เป็นศิษย์สำคัญองค์หนึ่งของพระอาจารย์มั่น ภูริทัตตมหาเถระ พระเถระผู้ใหญ่รุ่นใกล้กับหลวงปู่หลุย อาทิ หลวงปู่เทศก์ เทศรังสี หลวงปู่ขาว อนาลโย หลวงปู่ฝั้น อาจาโร ฯลฯ

ประวัติพระอาจารย์หลุย จันทสาโร

พระอาจารย์หลุย จันทสาโร เดิมชื่อ วอ นามสกุล วรบุตร เกิดวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๔๔๔ บิดาชื่อนายคำผอง วรบุตร มารดาชื่อนางกวย วรบุตร ได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุเมื่อ พ.ศ.๒๔๖๖ เป็นพระมหานิกาย ๑ พรรษา ต่อมาท่านได้ขอ ญัตติ เป็นธรรมยุติกนิกาย กับท่านพระครูอดิศักดิ์คุณธรรมา ได้พบกับพระอาจารย์บุญ ปัญญาภูโ ได้ถวายตัวเป็นศิษย์ ในปี พ.ศ. ๒๔๖๗ เพียง ๙ พรรษา การภาวนามีอุปสรรค จึงขอญัตติใหม่ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๖๘ โดยมีท่านเจ้าคุณธรรมเจดีย์ (จุม พันธุโล) เป็นอุปัชฌาย์และท่านพระอาจารย์บุญ ปัญญาภูโ เป็นพระกรรมวาจาจารย์ หลังจากที่ได้ญัตติครั้งที่ ๒ นี้ ท่านก็ ยังคงอยู่กับพระอาจารย์องค์แรก คือพระอาจารย์บุญ ปัญญาภูโ ซึ่งเป็นพระกรรมวาจาจารย์ หลังจากที่ได้ญัตติครั้งที่ ๒ นี้ ท่านก็ ภูริทัตโต และต่อมาได้พบกับพระอาจารย์เสาร์ กนตสีโล และเริ่มออกวิเวกที่สังคคือป่ารุกขมุต โคนไม้บ้าง ตามหุบเขาบ้าง บน ภูเขา ซอกลำธาร ในถ้ำ ตามสุสาน ป่าช้า ในที่ป่ารกชัฏบ้าง ตามลานหญ้า หรือพลานหินที่แจ้งสถานที่ต่าง ๆ เหล่านี้ ท่านอยู่ เนื่องด้วยเกี่ยวกับภาวนา จะสรรเสริญการรุดงค์และเสนาสนะป่าอยู่เสมอไว้ว่า "เห็นต้นไม้ ภูเขา ป่าใหญ่ จิตใจตื่นด้วยสติทุก อิริยาบถ ทั้งวิเวกสังค ด้วยไตรทวาร ประกอบด้วยกษัยอันตรรายต่าง ๆ สะดวกแก่การภาวนา จิตใจถึงมรรคผลได้เร็วไม่มีนิรณรม ตามรบกวน" จนถึงวันสุดท้ายท่านมรณภาพ รวมอายุได้ ๘๕ ปี

ปฏิปทาพระอาจารย์หลุย

พระอาจารย์หลุยเป็นพระผู้มีความมักน้อย ถ่อมตนเป็นนิสัย เมื่อพบเพื่อนสหายธรรมิกของท่านผู้บวชก่อน แม้จะมีอายุ น้อยกว่าแต่พระอาจารย์หลุย จะคุกเข่าก้มลงกราบแบบเบญจางคประดิษฐ์อย่างนอบน้อมอ่อนโยน และเรียกชื่อแทนองค์ท่าน ว่า “กระผม” หรือ “เกล้ากระผม” เสมอ พระอาจารย์หลุย ยึดเอาหลักเรื่องความอ่อนน้อม 4 ประการ ซึ่งท่านได้ปฏิบัติอย่าง ต่อเนื่อง ได้แก่ 1) ตี้นก่อนอาจารย์ 2) นอนหลังอาจารย์ 3) ฉันทหลังอาจารย์ และ 4) ฉันทเสร็จก่อนอาจารย์

ในการเทศนาอบรมนั้น หลวงปู่หลุยจะสอนย้ำมากเรื่องการ “ม้างกาย” คือ แยกกายออกเป็นส่วนๆ แล้วพิจารณา ต่อไปให้เห็นเป็นไตรลักษณ์ ถือเป็นอุบายวิธีที่เป็นแบบฉบับของท่าน

หลวงปู่หลุย มีชื่อเสียงลือมากในเรื่องการจัดทำกลดและมุ้งกลดแจกเป็นอุทิศทาน โดยท่านจะลงมือทำเอง ท่าน ตั้งใจทำเพื่อเป็นกุศลด้วยระลึกถึงพระคุณของพระอาจารย์วิปัสสนา บูชาคุณบิดามารดาพระคุณแม่ชีที่แนะนำอุบายวิธี “ม้าง กาย” รวมทั้งญาติผู้ใหญ่ที่เลี้ยงดูท่านมา ตั้งแต่ยังเด็ก

วาทะธรรม

“...ธรรมะเป็นตัวธรรมชาติภายในจิต และมีความเพียรให้รู้ตามธรรมชาติ

จึงชื่อว่า รู้ริยสัจ รากะ โมหะ โทสะ ตัณไม้ ภูเข สัตว์

ก็เป็นธรรมชาติของเขาเป็นเช่นนั้นแต่ไหนแต่ไรมา เราไม่ควร

ไปยึดไปแต่งให้เป็นตัณหา ก่อเรื่องทุกข์ให้สัตว์เหล่านั้น

กลายเป็นทุกข์ นรก ไป...”

พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร

วัดป่าอุดมสมพร อ. พรรณานิคม จ. สกลนคร

เป็นพระที่มีเมตตาจนได้รับยกย่องว่า เป็นเทพเจ้าแห่งอีสานไม่ว่าท่านจะไปอยู่ที่ใด ผู้คนจะพากันไปกราบนมัสการท่านด้วยความเคารพพระอาจารย์ฝั้น จะต้อนรับทุกคนอย่างเสมอหน้ากัน ไม่มีคนจนคนรวย ไม่มีข้าราชการผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ ท่านไม่เคยต้อนรับใครเป็นพิเศษ

ประวัติหลวงปู่ฝั้น อาจาโร

ถือกำเนิดในสกุล สุวรรณวงศ์ เมื่อวันที่อาทิตย์ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๙ ปีกุน ตรงกับวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๔๒ บิดาของท่านคือ เจ้าไชยกุมาร (เม้า) ซึ่งเป็นหลานของพระเสนาณรงค์ เจ้าเมืองพรรณานิคม มารดาชื่อ น้อย เป็นบุตรของหลวงประจักษ์รักรักษ์จะเห็นได้ว่าเชื้อสายของท่านเป็นขุนนางทั้งฝ่ายบิดาและมารดา เป็นเชื้อสายขุนนางเก่าแก่ของชุมชน ที่เรียกว่า ผู้ไทยซึ่งอพยพมาจากประเทศลาว

เมื่อท่านอายุได้ ๑๗ ปี ได้บรรพชาเป็นสามเณร และในปี พ.ศ. ๒๔๖๒ ได้อุปสมบทเป็นภิกษุฝ่ายมหานิกาย มีพระครูบ๋อง นนทะเสน เป็นพระอุปัชฌาย์มีพระอาจารย์นวล และ พระอาจารย์สังข์ เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และ พระอนุสาวนาจารย์

ปีถัดมา ๒๔๖๓ ท่านได้พบ พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต และได้ฟังธรรมจากพระอาจารย์มั่น ท่านเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในสติปัญญา ความสามารถ ของ พระอาจารย์มั่น จึงมอบตัวเป็นศิษย์

เมื่ออาจารย์ฝั้นได้รับการศึกษาอบรมธรรมะ จากพระอาจารย์มั่น และได้ฝึกกัมมัฏฐานจนจิตใจมั่นคงแน่วแน่ บำเพ็ญภาวนาได้ตลอดรอดฝั่งโดยไม่มีอุปสรรคใดๆ มารบกวนได้ท่านจึงได้ตัดสินใจทำการญัตติเป็นพระภิกษุฝ่ายธรรมยุติกนิกายเมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๘ และได้ร่วมกับหมู่คณะออกเผยแผ่ธรรมอบรมสั่งสอนชาวบ้าน ให้นับถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ถือศีลห้าและภาวนาพุทโธ

ท่านพระอาจารย์ฝั้น ได้มรณภาพ เมื่อวันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๐ ด้วยอาการสงบ

ปฏิบัติพระอาจารย์ฝั้น

ท่านพระอาจารย์ฝั้น เป็นทั้งนักปฏิบัติธรรม เป็นนักพัฒนาเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่มีสติปัญญาล้ำเลิศ มีความรู้กว้างขวางและมีปฏิภาณไหวพริบฉลาดเฉลียว ดังจะได้จากการที่ท่านได้รับมอบหมายให้ไปตัดสินปัญหาพิจารณาความในข้อธรรมอยู่เนืองๆ

โถกธรรม

“อยากสวยให้ถือศีล อยากรวยให้ทำทาน อยากมีปัญญาหาญให้ภาวนา”

พระอาจารย์สิม พุทธาจาโร

สำนักสงฆ์ถ้ำผาปล่อง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

หลวงปู่สิม พุทธาจาโร เกิดมาเพื่อทำที่สุดแห่งทุกซีให้กับตนเอง และใช้ชีวิตที่เหลือในการแก้กรรมหาชน อย่างแท้จริง หลวงปู่พร่ำสอนเสมอ ๆ มิให้ตั้งตนในทางที่ประมาท ทั้งความประมาทในชีวิต ความประมาทในวัย และความประมาทในความตาย หลวงปู่เน้นย้ำให้เห็นความสำคัญของการปฏิบัติภาวนาว่าเป็นหนทางอันสูงสุด ที่จะทำให้นักพ้นทุกข์ ท่านเป็นพระที่ทำหน้าที่ครู อาจารย์ไว้โดยสมบูรณ์ยิ่ง ทั้งด้านเทศนาธรรม และ ด้วยการประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีงาม ตามแบบฉบับของพระอาจารย์ใหญ่ คือ หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต เป็นผู้ที่มีใจหนักแน่นมั่นคงไม่หวั่นไหวในโลกธรรมทั้งหลาย ซึ่งพวกเราจักยึดถือปฏิบัติตาม ได้โดยสนิทใจ หลวงปู่จากไปอย่างผู้พร้อมรับต่อความตายทุกขณะ สมดังที่หลวงปู่ ได้พร่ำสอนผู้อื่นเสมอ

ประวัติหลวงปู่สิม พุทธาจาโร

นามเดิมชื่อ สิม วงศ์เข็มมา เกิดที่บ้านบัว ตำบลสว่าง อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๔๕๒ บิดาชื่อ สาน มารดาชื่อ สิงห์คำ มีพี่น้องรวม ๗ คน เมื่ออายุ ๑๗ ปี ได้บรรพชาเป็นสามเณรที่วัดศรีรัตนาราม บ้านบัว ต่อมาอุปถัมภ์เป็นธรรมยุตกับ พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ที่บ้านสามผง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม เป็นเวลา ๓ ปี ในปี พ.ศ. ๒๔๗๒ อุปสมบทเป็นพระภิกษุที่วัดศรีจันทร์ จังหวัดขอนแก่น โดยพระครูพิศาลธวัชเขต เป็นพระอุปัชฌาย์ มีพระอาจารย์สิงห์ ขันตยาคโม เป็นพระกรรมวาจาจารย์ ได้รับนามฉายา “พุทธาจาโร” จากนั้นออกธุดงค์เพื่อปฏิบัติธรรมตามสถานที่ต่างๆ จนปีพ.ศ. ๒๔๘๑ ได้เดินทางมาเชียงใหม่ ต่อมาปี พ.ศ. ๒๔๙๒ เริ่มสร้างวัดสันติธรรม พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้รับสมณศักดิ์ที่ “พระครูสันติธรรมญาณ”

ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๓ ออกพรรษาแล้วปลีกล้วยที่บริเวณอำเภอเชียงดาว พบ “ถ้ำผาปล่อง” ที่มีสภาพธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ เหมาะในการบำเพ็ญภาวนา จึงได้เริ่มพัฒนาและจำพรรษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ เป็นต้นมา และในวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๓๕ เวลาประมาณ ๐๓.๐๐ น. หลวงปู่ได้มรณภาพลง ด้วยอาการสงบ ด้วยโรคชราภาพ สิริรวมอายุได้ ๘๓ ปี (๖๓ พรรษา)

ข้อมูลพิเศษ

เมื่อเป็นสามเณรท่านได้รับคำพยากรณ์จากพระอาจารย์มั่นว่า “เธอเป็นดอกบัวที่ยังตูมอยู่เมื่อใดแบ่งบานแล้วจะหอมกว่าหมู” เล่ากันว่า เมื่อครั้งออกธุดงค์ในป่าเขา ห่างไกลผู้คน ท่านสามารถบิณฑบาตอาหารทิพย์จากเทวดาได้ พลังจิตของท่านสามารถทำให้พระพุทธรูปขนาดใหญ่สั่นสะเทือนได้

โหราธรรม

“ชีวิตของคนเราไม่นาน ชีวิตนี้มีน้อยที่สุด เวลาเรายังไม่ตาย ก็ได้ข่าวคน นั้นว่าตาย ที่เขาเอาไปฝังทิ้ง หรือเอาไปเผาไฟ เพื่อไม่ให้กลิ่นมันเหม็นจุกเขาต่างหาก เราต้องพิจารณา ต้องทำด้วยกำลังศรัทธาของเรา ทำไมพระพุทธรูปเจ้า พระอริยเจ้าทั้งหลายท่านจึงเกิดอสุภกรรมฐานเห็นแจ้งในจิตในใจได้ เห็นคนก็เห็นก่อนอสุภกรรมฐาน เห็นคนก็เห็นความตายของคนนั้น”

พระอาจารย์มหาบัว ญาณสัมปันโน

วัดป่าบ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี

ท่านเป็นลูกศิษย์ผู้สืบทอดปฏิบัติของหลวงปู่มั่น ฐิริทัตโต ที่ยังทรงธาตุทรงขันธเป็นที่ยิ่ง ที่อาศัยของเหล่าศิษย์
กรรมฐานทั้งบรรพชิต และฆราวาส ปฏิบัติขององค์หลวงตาถอดแบบมาจาก ปฏิบัติของหลวงปู่มั่น โดยตรงท่านสามารถ
ชี้แนะแนวทางให้กับเพื่อนสหธรรมิกให้ได้บรรลุผ่านในปัญหาของการภาวนาเป็นจำนวนหลายรูปด้วยกัน ท่านมีศิษยานุศิษย์
ฝ่ายบรรพชิตที่ได้กลายเป็น พ่อแม่ครูบาอาจารย์เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์หลวงตา ได้เป็นผู้นำในการทำผ้าป่า
ช่วยชาติแก่วิกฤตการเงินภายในประเทศ ซึ่งในประวัติศาสตร์ชาติไทยไม่เคยมีมาก่อน

ประวัติหลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน

พระธรรมวิสุทธิมงคล (บัว ญาณสัมปันโน) หรือ หลวงตามหาบัว เดิมมีชื่อว่า "บัว โลหิตติ" ท่านเกิดวันที่ 12 สิงหาคม
พ.ศ. 2456 ณ ตำบลบ้านตาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ท่านมีพี่น้องทั้งหมด 16 คน ในวัยเด็กท่านเป็นคนที่ไม่สนใจใน
พระพุทธศาสนา โดยได้ทำบุญตักบาตรกับผู้ใหญ่อยู่เสมอ

ท่านอุปสมบทเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2477 โดยมีพระธรรมเจดีย์ (จุม พนฺธุโล) จากวัดโพธิสมภรณ์ จังหวัด
อุดรธานี เป็นพระอุปัชฌาย์ โดยได้ขานนามว่า "ญาณสัมปันโน" แปลว่า "ผู้ถึงพร้อมแล้วด้วยการหยั่งรู้" ท่านมีความเคารพ
เลื่อมใสในเรื่องการภาวนาและกรรมฐาน ท่านได้สอบถามวิธีการภาวนาจากพระอุปัชฌาย์ของท่านและได้รับการแนะนำให้
ภาวนาว่า "พุทโธ" ท่านจึงปฏิบัติภาวนาและเดินจงกรมเป็นประจำ

ท่านได้ละสังขารเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๔ ท่านได้ทำปณิกรรมให้นำเงินบริจาคที่เกิดขึ้นในงานบำเพ็ญกุศล
ขององค์ท่าน ให้นำไปซื้อทองคำเข้าคลังหลวง นับว่าเป็นความเมตตา อันยิ่งใหญ่ขององค์ท่านที่มีต่อแผ่นดินไทย

ธรรมโอวาท

"**พลธรรม 5**" หมายถึง หลักพระธรรมที่เป็นกำลังสำคัญในการประพฤติปฏิบัติธรรม อันได้แก่ศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ
และปัญญา ท่านอาจารย์ได้ดำเนินชีวิตตามหลักพลธรรมนี้ ตลอดมาโดยให้เหตุผลว่า "ผู้ไม่ห่างเหินจากธรรมเหล่านี้ ไปอยู่ที่
ไหนก็ไม่ขาดทุนและล้มจม เป็นผู้มีหวังความเจริญก้าวหน้าไปตามลำดับ"

พระอาจารย์วัน อุตตโม

วัดถ้ำอภัยดำรงธรรม อ. สองดาว จ. สกลนคร

เป็นพระอุปัชฌาย์พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต จนมรณภาพหลังเสร็จงานฌาปนกิจศพของท่านแล้วพระอาจารย์วัน ไป
อุทิศไปยังที่ต่างๆ เช่น หนองคาย พังงา ภูเก็ตและกลับมาสร้างวัดอภัยดำรงธรรม

ประวัติพระอาจารย์วัน อุตตโม

พระอาจารย์วัน อุตตโม เดิมชื่อ วัน นามสกุล สีลารักษ์ เกิดวันที่ 13 สิงหาคม 2465 บิดาชื่อ นายแหลม สีลารักษ์
มารดาชื่อ นางจันทร์ สีลารักษ์

หลวงปู่ได้บรรพชาเป็นสามเณร เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2479 โดยมี พระราชกวี (จุม พันธุโล) เป็นอุปัชฌาย์ มี
พระอาจารย์วัง สุนฺทิสาวโร ซึ่งเป็นอาจารย์ของท่านได้พาออกเที่ยววิเวก และต่อมาพระอาจารย์วัน อุตตโม ได้กราบลาอาจารย์เพื่อ
ไปศึกษาฝ่ายปริยัติธรรมและได้ฝากตัวเป็นศิษย์ กับพระอาจารย์เสาร์ กนฺตสีโล

ต่อมาท่านได้อุปสมบท เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2485 โดยมีพระครูจิตตวิไลธรรมาจารย์ เป็นพระอุปัชฌาย์ พระมหา
คล้าย วิสารโท เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และเมื่อพ.ศ.2488 พระอาจารย์วัน อุตตโม ได้จำพรรษาอยู่ร่วมกับพระอาจารย์มั่น
ภูริทัตโต พระอาจารย์ใหญ่ ความหวังของพระอาจารย์วัน อุตตโม ที่จะได้อุปฐากพระอาจารย์ใหญ่ได้สมความปรารถนา
ต่อมาจึงไปกราบลาพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต เพื่อไปวิเวกที่บ้านบัว และได้กลับมาปฏิบัติอุปฐากพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต จน
มรณภาพ

และเมื่อวันที่ 27 เมษายน พ.ศ.2523 ท่านได้รับอาราธนานิมนต์ทางกรุงเทพฯ พร้อมด้วยพระคณาจารย์อื่น ๆ อีก 4
รูป คือ พระอาจารย์บุญมา สุนฺทิสโร พระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ พระอาจารย์สิงห์ทอง ธัมมวโร และพระอาจารย์สุพัฒน์
สุขกาโม ไปขึ้นเครื่องบินที่จังหวัดอุดรธานี เครื่องบินได้ประสบพายุหมุนและประกอบกับฝนตกหนัก เครื่องบินจึงเสียหลักตกลง
ที่ท้องนา พระอาจารย์วัน อุตตโม พร้อมด้วยคณะถึงแก่มรณภาพ พร้อมผู้โดยสาร

ปฏิปทาพระอาจารย์วัน

คือ ความอดทน ไม่บ่นว่าร้อนมาก หนาวมากท่านคงคิดว่าพูดออกไปแล้วก็ไม่ทำให้อุณหภูมิเปลี่ยนแปลงได้จึงเสียบ
เสี้ยว และคำว่าเหนื่อยมาก หิวมาก กระหายมากท่านก็ไม่เคยบ่น พูดไปก็คงไม่หายเหนื่อย หายหิว นอกจากจะพักผ่อนเพื่อ
บรรเทาความเหน็ดเหนื่อยและรับประทานอาหารเสี้ยว

โงหาธรรม

“...ยากอะไรไม่เท่ายาก	การปฏิสังขรณ์
ถอนอะไรไม่ยาก	เท่ากับถอนมานะ
ละอะไรไม่ยาก	เท่ากับละกามคุณ
บุญอะไรก็ไม่เท่า	กับบุญบรรพชา
หาอะไรไม่ยาก	เท่าหาตน
จนอะไรไม่ยาก	เท่ากับจนปัญญา...”

พระอาจารย์ผ่าน ปัญญาปทีโป

วัดป่าประทีปปัญญาราม อ.อากาศอำนวย จ.สกลนคร

หลวงปู่ผ่าน ปัญญาปทีโป พระมหาเถระพระปานักปฏิบัติกรรมฐาน อีกรูปหนึ่งที่มีศิลาจารวัตรที่งดงามนำศรัทธา เป็นศิษย์หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต เป็นพระสุปฏิปันโนเนื่อนานบุญของชาวโลกเป็นเสาหลักในร่มธรรมแห่งบวรพระพุทธศาสนา

ประวัติหลวงปู่ผ่าน ปัญญาปทีโป

หลวงปู่ผ่าน มีนามเดิมว่า ผ่าน หัตถสาร เกิดเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2465 ณ บ้านเข็ม ต.โพนแพง อ.อากาศอำนวย จ.สกลนคร อายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ ได้เข้าพิธีอุปสมบท ณ วัดทุ่ง อ.อากาศอำนวย จ.สกลนคร มีพระครูวิสุทธิวงศาจารย์ เป็นพระอุปัชฌาย์ ต่อมา ท่านได้ปฏิบัติเป็นพระภิกษุคณะธรรมยุต เมื่อวันที่อาทิตย์ที่ 19 มกราคม 2490 ณ วัดจอมศรี อ.กุมภวาปี จ.อุดรธานี มีพระครูพิทักษ์คนานุกาญจน์ เป็นพระอุปัชฌาย์

หลังจากปฏิบัติเป็นพระธรรมยุตแล้ว หลวงปู่ผ่าน ได้ไปอยู่ศึกษาธรรม รวมทั้งข้อวัตรปฏิบัติกับพระเถระจารย์ กัมมัญฐานสายหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต อาทิ หลวงปู่ดี อ.จลธัมโม วัดอรัญญวิเวก อ.ศรีสงคราม จ.นครพนม, หลวงปู่ฝั้น อาจาโร วัดป่าอุดมสมพร อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร, หลวงปู่ฮุ่น อุตตโม วัดอุดมรัตนาราม อ.อากาศอำนวย จ.สกลนคร เป็นต้น พ.ศ. 2490 หลวงปู่ฮุ่น ได้พาหลวงปู่ผ่าน ไปกราบนมัสการหลวงปู่มั่น ก่อนได้ไปอยู่ศึกษาธรรมกับหลวงปู่มั่น ที่วัดป่าบ้านหนองผือ

ในบั้นปลายชีวิต หลวงปู่ผ่านได้พำนักจำพรรษาอยู่ที่วัดป่าประทีปปัญญาราม อ.อากาศอำนวย จ.สกลนคร กระทั่งมรณภาพ สิริอายุ 89 ปี 64 พรรษา

ปฏิปทาหลวงปู่ผ่าน

ถือความเพียรเป็นสิ่งยึดเหนี่ยว มิเคยเกียจคร้านหรือเหน็ดเหนื่อยต่ออุ้งค้ำวัดแลยึดมั่นในไตรสรณาคมและมีวาจา และจริยาวัตรที่งดงามตลอดจนมีเมตตาธรรม ชันติธรรม ไม่ยึดมั่นถือมั่นในวัตถุ

วาทีธรรม

"จิตไม่ระเหิงหลงในรูป ในเสียง ในกลิ่น ในรส ในสัมผัส พระธรรมวินัย เรียกว่า ผู้เห็นธรรมธรรมะ คือธรรมดาสังเกิดขึ้น ตั้งอยู่และดับไปเห็นเกิดเห็นดับอยู่ทุกขณะทุกลมหายใจเข้าออกบุคคลนั้นจึงชื่อว่าเป็นผู้ไม่ประมาท "